A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2017. május 18.* [i]

„Előzetes döntéshozatal — Szellemi tulajdon — 207/2009/EK rendelet — Európai uniós védjegy — A 97. cikk (1) bekezdése — Joghatóság — Valamely harmadik államban letelepedett társaság ellen indított védjegybitorlási kereset — Az eljáró bíróság tagállamának területén található, a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalat — A »telephely« fogalma”

A C-617/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi tartományi felsőbíróság, Németország) a Bírósághoz 2015. november 23-án érkezett, 2015. november 16-i határozatával terjesztett elő

a **Hummel Holding A/S**

és

a **Nike Inc.**,

a **Nike Retail BV** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič (előadó) tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. október 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Hummel Holding A/S képviseletében T. Bösling Rechtsanwalt,

– a Nike Retail BV és a Nike Inc. képviseletében B. Führmeyer és F. Klein Rechtsanwälte,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Collabolletta avvocato dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Samnadda, T. Scharf és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német

a főtanácsnok indítványának a 2017. január 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.) 97. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Hummel Holding A/S és a Nike Inc., valamint annak leányvállalata, a Nike Retail BV között, a Hummel Holding egyik nemzetközi – az Európai Unióra is kiterjedő oltalommal rendelkező – védjegyének utóbbiak általi állítólagos bitorlása tárgyában folyó peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A 44/2001/EK rendelet

3 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítés: HL 2006. L 242., 6. o.) (11)–(13) preambulumbekezdése kimondja:

„(11) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg, és a joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a per tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő joghatósági okot kíván meg. […]

(12) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében.

(13) A biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal kell védelemben részesíteni.”

4 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

5 Az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Ha az alperes nem rendelkezik lakóhellyel valamely tagállamban, valamennyi tagállam bíróságainak joghatóságát a 22. és 23. cikk alapján az adott tagállam joga határozza meg.”

A 207/2009 rendelet

6 A 207/2009 rendeletet módosította a 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 341., 21. o.), amely 2016. március 23-án lépett hatályba. Ugyanakkor, figyelemmel az alapügy tényállásának idejére, a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a 207/2009 rendeletnek az e módosítást megelőző szövegváltozata alapján kell vizsgálni.

7 Az 207/2009 rendelet (15)–(17) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(15) Az [európai uniós] védjegyek oltalmának erősítése érdekében a tagállamoknak – saját nemzeti jogrendszerükre figyelemmel – a lehető legkorlátozottabb számban ki kell jelölniük az [európai uniós] védjegyek bitorlásával és érvényességével összefüggő ügyekre hatáskörrel rendelkező első- és másodfokú nemzeti bíróságokat.

(16) Az [európai uniós] védjegyek érvényessége és bitorlása tárgyában hozott határozatoknak az [Unió] egész területére kiterjedő hatállyal kell bírniuk, ugyanis ez az egyetlen módja annak, hogy elkerülhetők legyenek a bíróságok, illetve [az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)] által hozott határozatok közötti ellentmondások, továbbá hogy megőrizhető legyen az [európai uniós] védjegyek egységes jellege. A [44/2001] rendelet rendelkezéseit az [európai uniós] védjegyekkel összefüggő valamennyi perre alkalmazni kell, kivéve, ha e rendelet az említett rendelkezésektől eltérően rendelkezik.

(17) Az ugyanazon felek között azonos cselekmények tárgyában a közösségi védjegyoltalom és az azzal egyidejűleg fennálló nemzeti védjegyoltalom alapján indult perekben el kell kerülni, hogy egymásnak ellentmondó ítéletek szülessenek. Ennek érdekében, ha a perek ugyanabban a tagállamban indultak, ezt a célt a nemzeti eljárási szabályok alapján kell megvalósítani, amelyeket e rendelet nem érint, ha a perek azonban különböző tagállamokban indultak, a fentiekben említett [44/2001] rendeletnek a perek felfüggesztésére és a kapcsolódó perekre vonatkozó szabályait követő rendelkezések alkalmazása tűnik megfelelőnek.”

8 E rendeletnek „A [44/2001] rendelet alkalmazása” című 94. cikke, amely a X. címben szerepel, határozza meg az európai uniós védjegyekkel kapcsolatos keresetekre vonatkozó joghatósággal és eljárásokkal kapcsolatos szabályokat. E cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, az [európai uniós] védjegybejelentésekkel és az [európai uniós] védjegyekkel összefüggő ügyekben, valamint nemzeti védjegyekkel és [európai uniós] védjegyekkel összefüggő, egyidejűleg vagy egymást követően indított ügyekben a [44/2001] rendeletet kell alkalmazni.

(2) A 95. cikkben említett keresetekkel és igényekkel összefüggő eljárások esetén:

a) a [44/2001] rendelet 2. és 4. cikke, 5. cikkének 1., 3., 4. és 5. pontja és 31. cikke nem alkalmazható;

b) a [44/2001] rendelet 23. és 24. cikkét az e rendelet 97. cikkének (4) bekezdésében szereplő korlátozásokkal kell alkalmazni;

c) a [44/2001] rendelet II. fejezetében foglalt, a tagállamban lakóhellyel, illetve székhellyel rendelkező személyekre vonatkozó rendelkezéseket olyan személyekre is alkalmazni kell, akik lakóhelye, illetve amelyek székhelye nem a tagállamok valamelyikében van, de a tagállamok valamelyikében telephellyel rendelkeznek.”

9 Az említett rendeletnek „[Az európai uniós] védjegybíróságok” című 95. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok területükön a lehető legkorlátozottabb számban kijelölnek első- és másodfokon eljáró olyan nemzeti bíróságokat (a továbbiakban: [európai uniós] védjegybíróság), amelyek az e rendelettel rájuk ruházott hatáskörben járnak el.”

10 Ugyanezen rendelet „Joghatóság bitorlással és érvényességgel összefüggő ügyekben” című 96. cikke így rendelkezik:

„Az [európai uniós] védjegybíróságnak a következő ügyekben van kizárólagos joghatósága:

a) az [európai uniós] védjegy bitorlásával összefüggő perek és – ha a nemzeti jog arról rendelkezik – az európai uniós védjegy bitorlásának kísérletével kapcsolatos perek;

[…]”

11 Az 207/2009 rendelet „Nemzetközi joghatóság” című 97. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet rendelkezéseire és a [44/2001] rendeletnek a 94. cikk alapján alkalmazandó bármely rendelkezésére is figyelemmel a 96. cikkben említett keresetek és igények tárgyában az eljárást az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam bírósága előtt, vagy ha az alperes a tagállamokban lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik, az alperes telephelye szerinti tagállamban kell megindítani.

(2) Ha az alperes lakóhelye vagy székhelye nem a tagállamokban van, vagy a tagállamok egyikében sem rendelkezik telephellyel, az eljárást a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam bírósága előtt kell megindítani, vagy – ha a felperes a tagállamokban lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik – a felperes telephelye szerinti tagállamban.

(3) Ha a felperes és az alperes egyikének sincs lakóhelye vagy székhelye a tagállamokban, vagy ott egyikük sem rendelkezik telephellyel, az eljárást annak a tagállamnak a bírósága előtt kell megindítani, ahol a[z EUIPO] székhelye található.

[…]

(5) A 96. cikkben említett keresetek és igények tárgyában az eljárás – a nemleges megállapításra irányuló perek kivételével – annak a tagállamnak a bírósága előtt is megindítható, ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték, illetve ahol a 9. cikk (3) bekezdésének második mondata szerinti cselekményt elkövették.”

12 E rendeletnek „A joghatóság terjedelme” című 98. cikke az (1) bekezdésében előírja:

„A 97. cikk (1)–(4) bekezdése alapján joghatósággal bíró [európai uniós] védjegybíróság joghatósággal rendelkezik

a) a tagállamok bármelyikének területén elkövetett vagy megkísérelt védjegybitorlási cselekményekre,

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

13 A Hummel Holding egy Dániában letelepedett vállalkozás, amely sportcikkeket, sport- és szabadidő-ruházati cikkeket, valamint sport- és szabadidőcipőket gyárt. Ő a jogosultja a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, 1957. június 15-i, felülvizsgált és módosított Nizzai Megállapodás szerinti 25. osztályba tartozó, következő leírásnak megfelelő áruk tekintetében az Unióra is kiterjedő hatállyal 943057. számon lajstromozott nemzetközi ábrás védjegynek: „Ruházati cikkek, cipők, kalapáruk”.

14 A Nike, amelynek székhelye az Amerikai Egyesült Államokban található, a Nike-csoport legfelső szintű anyavállalata, amely sportcikkeket forgalmaz világszerte. A Hollandiában letelepedett Nike Retail ugyanezen csoporthoz tartozik. Ez utóbbi üzemelteti azt a weboldalt, amelyen – többek között Németországba szánt – Nike-termékeket mutatnak be és kínálnak értékesítésre. Az e weboldalon keresztül történő online forgalmazás mellett a Nike-termékeket Németországban független kereskedőkön keresztül is forgalmazzák, akiknek a Nike Retail-től kell megrendelniük azokat. A Nike-csoportba tartozó társaságok Németországban nem üzemeltetnek közvetlenül kis- és nagykereskedéseket.

15 A Nike Deutschland GmbH, amelynek székhelye Frankfurt-am-Mainban (Németország) található, és amely az alapeljárásban félként nem vett részt, az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi tartományi felsőbíróság, Németország) szerint a Nike Retail egyik leányvállalata. A Nike Deutschland nem rendelkezik saját weboldallal, és nem értékesít termékeket sem végső fogyasztók, sem közvetítő kereskedők részére. Ő bonyolítja le viszont a közvetítő kereskedők és a Nike Retail által kötött szerződések megtárgyalását, továbbá segítséget nyújt ez utóbbi társaságnak a reklámozás és a szerződések teljesítése terén. Ezenfelül a Nike Deutschland biztosítja a végső fogyasztók részére az értékesítést követően az ügyfélszolgálatot.

16 A Hummel Holding úgy véli, hogy a Nike egyes termékei, különösen egyes kosárlabdasortok, a jelen ítélet 13. pontjában említett védjegy tekintetében bitorló jellegűek, és azt állítja, hogy e védjegybitorlások többségére Németországban került sor. Keresetet indított a Nike és a Nike Retail ellen a Landgericht Düsseldorf (düsseldorfi tartományi bíróság, Németország) előtt, amely megállapította joghatóságának fennállását, azzal az indokkal, hogy a Nike Deutschland a Nike egyik telephelye, a keresetet érdemében azonban elutasította. A Hummel Holding e határozattal szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

17 A Hummel Holding ezen áruk behozatala és kivitele, reklámozása, értékesítésre való kínálása, forgalomba hozatala beszüntetésének elrendelését és az e termékek forgalomba hozatala engedélyezésének megtagadását kérte e bíróságtól, egyrészt a Nike-val szemben az Unió területének (másodlagosan pedig a Németországi Szövetségi Köztársaság területének) vonatkozásában, másrészt a Nike Retail-lel szemben a Németországi Szövetségi Köztársaság vonatkozásában.

18 A Nike és a Nike Retail a német bíróságok joghatóságának hiányára hivatkozott.

19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a német bíróságoknak a Nike-csoporthoz tartozó társaságokkal szembeni, az Unió egészére kiterjedő kereset elbírálására vonatkozó joghatósága kizárólag a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdéséből vezethető le. Ugyanakkor kiemeli, hogy az e rendelkezés értelmében vett „telephely” fogalma, az önálló leányvállalatok és a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalatok esetén vitatható, és a Bíróság még nem tisztázta az értelmét.

20 E körülmények között az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi tartományi felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Milyen körülmények között kell az Unióban székhellyel nem rendelkező vállalkozás jogilag önálló, az Unió valamelyik tagállamában letelepedett, a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalatát úgy tekinteni, hogy az a vállalkozásnak a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése értelmében vett »telephelye«?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

21 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállamban letelepedett, jogilag független társaság, amely egy olyan anyavállalatnak a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalata, amelynek székhelye nem az Unióban található, ezen anyavállalat e rendelkezés értelmében vett „telephelyének” minősül.

22 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az Unió egészében önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nemcsak annak kifejezéseit, hanem a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (lásd többek között: 1984. január 18-i Ekro ítélet, 327/82, EU:C:1984:11, 11. pont; 2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 14. pont; 2015. július 16-i Abcur ítélet, C-544/13 és C-545/13, EU:C:2015:481, 45. pont).

23 Ez a helyzet áll fenn a 207/2009 rendelet 97. cikke (1) bekezdése értelmében vett „telephely” fogalma esetében is, hiszen e fogalom meghatározása az említett rendeletben nem található meg, és a rendelet nem tartalmaz utalást a nemzeti jogokra sem, annak értelmének meghatározását illetően.

24 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy a 207/2009 rendelet – a rendeletben kifejezetten meghatározott kivételek fenntartása mellett – a 44/2001 rendelet rendelkezéseinek alkalmazását írja elő az európai uniós védjegyekkel és védjegybejelentésekkel kapcsolatos eljárásokra, ami a 207/2009 rendelet (16) preambulumbekezdéséből, valamint 94. cikkéből és 97. cikkének (1) bekezdéséből kifejezetten kiderül.

25 E tekintetben, még ha a 44/2001 rendelet egyes rendelkezései – mint például 5. cikkének (5) bekezdése és 18. cikkének (2) bekezdése – szintén hivatkoznak a „telephely” fogalmára, és ily módon nem zárható ki, hogy a Bíróságnak az e két rendelkezésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából levezethető következtetések bizonyos mértékben relevánsak lehetnek a 207/2009 rendelet értelmében vett „telephely” fogalmának értelmezése szempontjából, mégsem tekinthető úgy, hogy az említett fogalomnak mindenképpen azonos hatályt kell tulajdonítani, aszerint, hogy e két rendelet közül az egyik vagy a másik keretében alkalmazzuk.

26 Ugyanis, azon elv ellenére, amely szerint az európai uniós védjeggyel összefüggő keresetekre a 44/2001 rendeletet kell alkalmazni, e rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását – különösen 4. cikkének és 5. cikke (1) bekezdésének alkalmazását – a 207/2009 rendelet 94. cikkének (2) bekezdése kizárja az utóbbi rendelet 96. cikkében említett keresetek és viszonkeresetek alapján indult eljárások esetében. E kizárásra tekintettel az európai uniós védjegybíróságoknak a 207/2009 rendelet 95. cikkének (1) bekezdése szerinti, az e rendelet 96. cikkében említett keresetek és viszontkeresetek elbírálására vonatkozó joghatósága közvetlenül az e rendeletben foglalt szabályokból ered, amely szabályok *lex specialisnak* minősülnek a 44/2001 rendeletben megfogalmazott szabályokhoz képest (lásd ebben az értelemben: 2014. június 5-i Coty Germany ítélet, C-360/12, EU:C:2014:1318, 26. és 27. pont).

27 Ezenfelül, egyrészről a 44/2001 rendelet, másrészről a 207/2009 rendelet, olyan célokat kíván megvalósítani, amelyek nem azonosak. Így tehát, a 44/2001 rendelet célja, (12) és (13) preambulumbekezdése értelmében, az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is megállapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében, illetve a biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal részesíteni védelemben.

28 Ami a 207/2009 rendeletet illeti, annak célja, a (15)–(17) preambulumbekezdése szerint, erősíteni az európai uniós védjegyek oltalmát, elkerülni a különböző bíróságok által hozott határozatok közötti ellentmondásokat, valamint az említett védjegyek egységes jellegének veszélyeztetését, az európai uniós védjegybíróságoknak az Unió egészére kiterjedő hatállyal rendelkező határozatai segítségével.

29 A Bíróság – jelen ítélet 22. pontjában felidézett – ítélkezési gyakorlatának megfelelően, a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „telephely” fogalmára jellemző elemek meghatározásához nem csupán e rendelkezés szövegét, hanem annak összefüggéseit és céljait is figyelembe kell venni.

30 A 207/2009 rendelet 97. cikke (1) bekezdésének szövege nem pontosítja a „telephely” fogalmát annak alkalmazása céljából. Ugyanakkor az derül ki belőle, hogy az olyan alperes, amely vagy aki az Unión belül nem rendelkezik székhellyel vagy lakóhellyel, rendelkezhet ugyanott telephellyel vagy telephelyekkel, ami *a priori* azt látszik megerősíteni, hogy ez utóbbi esetben azok előtt a különböző tagállami bíróságok előtt, amelyeknek a területén az ilyen telephelyek találhatók, peres eljárás indítható.

31 Ami azt a kontextust illeti, amelybe a 207/2009 rendelet 97. cikke illeszkedik, hangsúlyozni kell, hogy e rendelkezés biztosítja az Unión belül a bírósági fórumok meglétét az európai uniós védjegyek bitorlásával és érvényességével kapcsolatos valamennyi jogvita elbírálására. E cikk, amely több joghatósági okot is tartalmaz, (1)–(4) bekezdésében felsorolja az azon tagállam meghatározását lehetővé tevő, sorrendben egymást követő szempontokat, amelynek a bíróságai e rendelet 98. cikkének (1) bekezdésének a) pontja alkalmazásában joghatósággal rendelkeznek, annak érdekében, hogy az európai uniós védjegyek hatékony védelme az Unió egészének területén biztosított legyen.

32 A 207/2009 rendelet 97. cikke az (1) bekezdésében elsődlegesen azon tagállam bíróságainak joghatóságát állapítja meg, amelyeknek a területén az alperes lakóhelye vagy székhelye található, vagy ha az alperes a tagállamok egyikében sem rendelkezik lakóhellyel vagy székhellyel, azon tagállam bíróságainak joghatóságát, amelynek területén az alperes telephellyel rendelkezik. E cikk (2) és (3) bekezdése csak arra az esetre állapítja meg, másodlagosan, a felperes székhelye/lakóhelye vagy telephelye szerinti bíróságok joghatóságát, ha az alperes nem rendelkezik sem lakóhellyel/székhellyel, sem telephellyel az Unió valamelyik tagállamában, illetve harmadlagosan azon tagállam bíróságainak joghatóságát, amelyben az EUIPO székhelye található.

33 Ami az említett cikk (5) bekezdését illeti, az többek között azon tagállam bíróságainak joghatóságát állapítja meg, amelynek területén a védjegybitorlásra vagy annak kísérletére sor került, amely esetben – amint az a 207/2009 rendelet 98. cikkéből kiderül – az ilyen bíróság csak arra a tagállamra korlátozódó joghatósággal rendelkezik, amelynek a területén e bíróság székhelye található.

34 Amint azt a főtanácsnok indítványának 80. pontjában kiemelte, a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése, amely azon tagállam bíróságainak joghatóságát állapítja meg, amelynek területén az olyan társaság telephelye található, amely az Unióban nem rendelkezik székhellyel, nem kivételt képez az alperes lakóhelye/székhelye szerinti általános joghatósági szabály alól, amely a 44/2001 rendeletnek a (11) preambulumkezdésével együttesen értelmezett 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, hanem inkább annak végrehajtását képezi, ami e fogalom tág értelmezése mellett szól.

35 Ugyanis, az az általános jelleg, amellyel e joghatósági szabály rendelkezik, ami nem más, mint az *actor sequitur forum rei* alapelvének kifejeződése, azzal magyarázható, hogy lehetővé tegye az alperes számára, hogy főszabály szerint könnyebben el tudja látni a védelmét (lásd ebben az értelemben: 2000. július 13-i Group Josi ítélet, C-412/98, EU:C:2000:399, 35. pont; 2002. február 19-i Besix ítélet, C-256/00, EU:C:2002:99, 52. pont). Márpedig ez az eset áll fenn olyankor is, amint arra a főtanácsnok indítványának 82. pontjában rámutatott, amikor valamely félnek egy olyan állam bíróságai előtt kell a védelmét képviselnie, amelyben telephellyel rendelkezik, és amellyel ennélfogva közelebbi kapcsolatban áll.

36 Ez az értelmezés nem sérti egyébként az uniós védjegyekre vonatkozó szabályozás azon céljait, amelyekre a jelen ítélet 28. pontjában emlékeztettünk, hiszen a 207/2009 rendelet 97. cikke alapján joghatósággal rendelkező európai uniós védjegybíróságok határozatainak az Unió egészére kiterjedő érvénye és hatálya van.

37 E tág értelmezés alapján úgy tekinthető, hogy elengedhetetlenek az olyan tárgyi jellegzetességek, amelyek alapján könnyen elismerhető a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése szerinti „telephely” megléte. Amint arra a főtanácsnok indítványának 52. pontjában rámutatott, e telephely megléte tehát egyfajta valódi és stabil jelenlétet követel meg, ahonnan a gazdasági tevékenységet végzik, amely személyzetben és tárgyi felszerelésben nyilvánul meg. Ezenfelül, e telephelynek a külvilág számára tartósan valamely anyavállalat részeként kell megjelennie (lásd ebben az értelemben: 1978. november 22-i Somafer ítélet, 33/78, EU:C:1978:205, 11. pont; 1981. március 18-i Blanckaert & Willems ítélet, 139/80, EU:C:1981:70, 12. pont; 1987. december 9-i SAR Schotte ítélet, 218/86, EU:C:1987:536, 10. pont; 2012. július 19-i Mahamdia ítélet, C-154/11, EU:C:2012:491, 48. pont).

38 E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy egy olyan társaság valamely tagállam területén található telephelye, amelynek székhelye az Unión kívül található, rendelkezik-e jogi személyiséggel vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2011. december 15-i Voogsgeerd ítélet, C-384/10, EU:C:2011:842, 54. pont). Így a harmadik feleknek a telephely által az anyavállalat részeként keltett külső benyomásra kell tudniuk hagyatkozni (lásd ebben az értelemben: 1987. december 9-i SAR Schotte ítélet, 218/86, EU:C:1987:536, 15. pont).

39 Annak a körülménynek, hogy az azon tagállamban letelepedett társaság, amelynek bíróságai előtt keresetet indítanak, azon társaságnak a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalata, amelynek a székhelye az Unión kívül található, és nem annak egy közvetlen leányvállalata, szintén nincs jelentősége, hiszen a jelen ítélet 37. pontjában említett feltételek teljesülnek.

40 Egyébként, a 207/2009 rendelet 97. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában főszabály szerint nem számít, hogy az így meghatározott telephely részt vett-e az állítólagos bitorlásban. Ugyanis e követelmény, amelyről a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdése nem rendelkezik, egyébként sem lenne összeegyeztethető a „telephely” fogalma – a jelen ítélet 34. pontjában említett – tág értelmezésének szükségességével.

41 E megfontolások egészére tekintettel, az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 97. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállamban letelepedett, jogilag független társaság, amely egy olyan anyavállalatnak a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalata, amelynek a székhelye nem az Unión belül található, ezen anyavállalat e rendelkezés értelmében vett „telephelyének” minősül, amennyiben e leányvállalat egy olyan tevékenységi központ, amely az elhelyezkedése szerinti tagállamban egyfajta valódi és stabil jelenléttel rendelkezik, ahonnan gazdasági tevékenységet gyakorolnak, és amely a külvilág számára tartós jelleggel az említett anyavállalat részeként jelenik meg.

A költségekről

42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 97. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállamban letelepedett, jogilag független társaság, amely egy olyan anyavállalatnak a vállalati láncban két szinttel lejjebb elhelyezkedő leányvállalata, amelynek a székhelye nem az Európai Unión belül található, ezen anyavállalat e rendelkezés értelmében vett „telephelyének” minősül, amennyiben e leányvállalat egy olyan tevékenységi központ, amely az elhelyezkedése szerinti tagállamban egyfajta valódi és stabil jelenléttel rendelkezik, ahonnan gazdasági tevékenységet gyakorolnak, és amely a külvilág számára tartós jelleggel az említett anyavállalat részeként jelenik meg.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.